

برنامه درسی

رشته: فقه و مبانی حقوق اسلامی

دوره: کارشناسی ارشد

دانشکده: الهیات و معارف اسلامی

مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۴ شورای برنامه‌ریزی درسی و آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس آیین‌نامه شماره ۲۱/۲۳۸۰۶ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص تفویض اختیارات برنامه‌ریزی درسی به دانشگاه‌های دارای هیأت ممیزه توسط اعضای هیأت علمی دانشکده الهیات و معارف اسلامی تدوین شده و در جلسه مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۴ شورای برنامه‌ریزی درسی و آموزشی دانشگاه به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه فردوسی مشهد

رشته: فقه و مبانی حقوق اسلامی

دوره: کارشناسی ارشد

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد که توسط اعضای هیأت علمی گروه آموزشی فقه و مبانی حقوق اسلامی تدوین شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است.

- هر نوع تغییر در برنامه درسی مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه‌ریزی درسی و آموزشی دانشگاه برسد.

ایمان قلندریان

مدیر برنامه‌ریزی و توسعه آموزش دانشگاه

فهیمة شریعتی

رئیس گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی

دانشگاه

مقصود امین خندقی

معاون آموزشی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۴ شورای برنامه‌ریزی درسی و آموزشی دانشگاه در مورد بازنگری برنامه درسی فقه و مبانی حقوق اسلامی در مقطع کارشناسی ارشد صحیح است. به واحد ذی‌ربط ابلاغ شود.

دکتر مسعود میرزائی شهبابی

رئیس دانشگاه

معاونت آموزشی

شورای برنامه ریزی درسی

برنامه درسی

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: فقه و مبانی حقوق اسلامی

اعضای کمیته تدوین و بازنگری برنامه:

عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر سید محمد هادی قبولی درافشان

عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر محمد تقی فخلعی

عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر محمد حسن حائری

عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر علیرضا عابدی سرآسیا

عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر حسین ناصری مقدم

عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر عباسعلی سلطانی

ردیف	عنوان درس در برنامه قبلی	عنوان درس در برنامه بازنگری شده	تغییرات پدید آمده
۱	فقه استدلالی ۱	فقه استدلالی - قضا، شهادت، اقرار	عنوان، سرفصل ها، منابع، اهداف، شیوه های تدریس و ارزیابی
۲	فقه استدلالی ۲	فقه استدلالی - عقود معین ۱	عنوان، سرفصل ها، منابع، اهداف، شیوه های تدریس و ارزیابی
۳	فقه استدلالی ۳	فقه استدلالی - عقود معین ۲	عنوان، سرفصل ها، منابع، اهداف، شیوه های تدریس و ارزیابی
۴	فقه استدلالی ۴	فقه استدلالی - نکاح و طلاق	عنوان، سرفصل ها، منابع، اهداف، شیوه های تدریس و ارزیابی و تغییر نوع درس از الزامی به اختیاری
۵	فقه استدلالی ۵	فقه استدلالی - حدود، قصاص و دیات	عنوان، سرفصل ها، منابع، اهداف، شیوه های تدریس و ارزیابی و تغییر نوع درس از الزامی به اختیاری
۶	مباحث اصول ۱	مباحث اصول ۱ - مباحث الفاظ	عنوان، سرفصل ها، منابع، اهداف، شیوه های تدریس و ارزیابی
۷	مباحث اصول ۲	مباحث اصول ۲ - ادله اجتهادی	عنوان، سرفصل ها، منابع، اهداف، شیوه های تدریس و ارزیابی
۸	مباحث اصول ۳	مباحث اصول ۳ - ادله فقاهتی	عنوان، سرفصل ها، منابع، اهداف، شیوه های تدریس و ارزیابی
۹	مباحث اصول ۴	اصول فقه مقارن	حذف و تعریف درس جدید
۱۰	فقه تطبیقی	فقه مقارن	عنوان، سرفصل ها، منابع، اهداف، شیوه های تدریس و ارزیابی و تغییر نوع درس از الزامی به اختیاری
۱۱	آیات الاحکام	آیات الاحکام	سرفصل ها، منابع، اهداف، شیوه های تدریس و ارزیابی و تغییر نوع درس از الزامی به اختیاری
۱۲	قواعد فقه ۱	قواعد فقه ۱	سرفصل ها، منابع، اهداف، شیوه های تدریس و ارزیابی و تغییر نوع درس از الزامی به اختیاری
۱۳	قواعد فقه ۲	قواعد فقه ۲	سرفصل ها، منابع، اهداف، شیوه های تدریس و ارزیابی و نوع درس از الزامی به اختیاری
۱۴	زبان تخصصی	زبان تخصصی ۱	عنوان، سرفصل ها، منابع، اهداف، شیوه های تدریس و ارزیابی و تغییر نوع درس از الزامی به اختیاری
۱۵	پایان نامه	پایان نامه	بدون تغییر
۱۶	-	فقه مسائل مستحدثه	درس جدید اختیاری
۱۷	-	کلیات فقه سیاسی	درس جدید اختیاری
۱۸	-	فلسفه فقه	درس جدید اختیاری
۱۹	-	زبان تخصصی ۲	درس جدید اختیاری
۲۰	-	تاریخ تحلیلی فقه و اصول	درس جدید اختیاری
۲۱	-	سمینار	درس جدید اختیاری

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

در این رشته، به منظور تقویت قدرت تحلیل و استنباط دانشجویان، مباحث عمیقی از فقه، قواعد فقه و اصول فقه تدریس می‌شود.

مشخصات کلی، تعریف و اهداف

این رشته به درس آموزی، مطالعه و پژوهش در دو دانش فقه و اصول فقه به‌مثابه یکی از مهم‌ترین شاخه‌های علوم اسلامی که متکفل تنظیم برنامه و قانون‌گذاری در جنبه‌های رفتاری انسان و روابط حقوقی در جامعه است اختصاص دارد.

برخی از مهم‌ترین اهداف این رشته عبارت‌اند از آشنایی با دانش‌های وابسته فقه، به‌ویژه اصول فقه، فلسفه فقه و غیره، ارتقای سواد حقوقی جامعه، تربیت کارشناسان و پژوهشگران کارآمد فقهی برای تأمین نیازمندی‌های مراکز آموزشی و پژوهشی علوم اسلامی و تربیت کادرهای آموزشی و پژوهشی مراکز تحصیل در آموزش و پرورش و آموزش عالی کشور. فراهم آوردن زمینه گسترش فعالیت در مشاغل حقوقی و قضایی جامعه و تأمین نیازمندی‌های نهادهای حقوقی و قضایی کشور.

ضرورت و اهمیت

تربیت مدرس، مبلغ، تأمین نیازهای سازمان‌ها و مشاغل از قبیل ثبت‌اسناد، مشاوره حقوقی، وکالت، دادگاه‌ها و موارد مرتبط با آن و درنهایت تأمین ساختار شغلی جامعه.

تعداد و نوع واحدهای درسی

جدول (۱) - توزیع واحدها

تعداد واحد	نوع دروس
۱۲	دروس تخصصی الزامی
۱۶	دروس تخصصی اختیاری
۴	پایان‌نامه
۳۲	جمع

مهارت، توانمندی و شایستگی دانش‌آموختگان

دروس مرتبط	مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه
اصول فقه (حلقه‌های سه‌گانه)، اصول فقه مقارن، تاریخ تحلیلی فقه و اصول، زبان تخصصی ۱-۲	تعمیق آگاهی دانشجویان نسبت به مبانی و قواعد تفسیر متن به‌طوری که امکان تفسیر متون فقهی و حقوقی و استنباط احکام از آنها پدید آید.
فقه استدلالی (حلقه‌های پنج‌گانه)، کلیات فقه سیاسی، قواعد فقه ۱-۲، آیات الاحکام، فلسفه فقه، فقه مقارن، تاریخ تحلیلی فقه و اصول	احاطه بر متون معتبر فقهی و فهم دقیق و توانایی تحلیل، تفسیر و نقد آنها
سمینار	تقویت مهارت شناسایی منابع معتبر و چگونگی استفاده از آنها جهت نگارش تحقیقات علمی و نیز روش پژوهش و پایان‌نامه نویسی
اصول فقه (حلقه‌های سه‌گانه)، اصول فقه مقارن، تاریخ تحلیلی فقه و اصول	تقویت مهارت شناخت استدلالی قواعد استنباط فقه و حقوق اسلامی، تشخیص استدلال‌های فقهی درست از نادرست و متقن از غیر متقن و موجه از غیر موجه
همه دروس مرتبط	مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی
فقه استدلالی (حلقه‌های پنج‌گانه)، کلیات فقه سیاسی، قواعد فقه ۱-۲، آیات الاحکام، فلسفه فقه، فقه مقارن، تاریخ تحلیلی فقه و اصول	قدرت بر استنباط احکام برای مسائل مستحدثه

شرایط و ضوابط ورود به دوره

دانشجویان ورودی از رشته‌های غیر مرتبط یا دانشجویانی که دروس مربوط به این رشته را در دوره کارشناسی اخذ نکرده‌اند لازم است به تشخیص گروه آموزشی تا سقف ۱۲ واحد از دروس دوره کارشناسی اخذ نمایند.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول ۱- دروس تخصصی

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	مباحث اصول ۱- مباحث الفاظ	۱
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	مباحث اصول ۲- ادله اجتهادی	۲
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	مباحث اصول ۳- ادله فقاهتی	۳
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	فقه استدلالی - عقود معین ۱	۴
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	فقه استدلالی - عقود معین ۲	۵
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	فقه استدلالی - حدود، قصاص و دیات	۶
-	۱۹۲	۰	۱۹۲	۱۲	۰	۱۲	جمع کل	

جدول ۲- دروس اختیاری

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	فقه استدلالی - نکاح و طلاق	۱
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	فقه استدلالی - قضا، شهادت و اقرار	۲
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	قواعد فقه ۱	۳
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	قواعد فقه ۲	۴
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	فقه مقارن	۵
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	فقه مسائل مستحدثه	۶
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	آیات الاحکام	۷
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	فلسفه فقه	۸
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	کلیات فقه سیاسی	۹
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	اصول فقه مقارن	۱۰
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	تاریخ تحلیلی فقه و اصول	۱۱
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	روش تحقیق و سمینار	۱۲
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	زبان تخصصی ۱	۱۳
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	زبان تخصصی ۲	۱۴
-	۴۴۸	۰	۴۴۸	۲۸	۰	۲۸	جمع کل	

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

عنوان درس به فارسی		مباحث اصول ۱ - مباحث الفاظ	
عنوان درس به انگلیسی		Usul al-Fiqh Topics I Alfaz (Terms)	
نوع درس		تخصصی	
نوع واحد		نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	تعداد واحد و تعداد ساعت
دروس پیش نیاز		-	۲ واحد - ۳۲ ساعت
دروس هم نیاز		دروس هم نیاز	-

اهداف درس

- شناخت استدلالی ضوابط و قواعد استنباط فقه و حقوق اسلامی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- درک دیدگاه‌های اصولی مباحث الفاظ و مبانی و قواعد تفسیر متن

سرفصل درس

- نواهی؛ مبحث دلالت نهی بر فساد
- مفهوم و منطوق؛ مباحث: اقسام منطوق (صریح و غیر صریح، دلالت سیاقیه) مفهوم موافق (مساوات، اولویت)؛ مفهوم شرط (تعدد شرط و وحدت جزا؛ تداخل اسباب و مسببات)؛ مفهوم وصف؛ مفهوم غایت؛ مفهوم حصر و استثناء؛ مفهوم عدد؛ مفهوم لقب.
- عام و خاص؛ مباحث: تعریف و اقسام عام، الفاظ عموم، استعمال عام در افراد باقی مانده، حجیت عام مخصص در افراد باقی مانده، اجمال مخصص (تمسک به عام در شبهات مفهومی و مصداقیه)، عمل به عام قبل از فحص از مخصص، تخصیص قرآن به خبر واحد.
- مطلق و مقید؛ مباحث: انحاء اطلاق، الفاظ و عبارات دال بر اطلاق، کیفیت دلالت مطلق بر شمول و سریان، مقدمات حکمت، حمل مطلق بر مقید، تمسک به اطلاقات و عمومات در مسائل مستحدثه

روش یاددهی - یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و خلاق و ایجاد علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۲۰٪	۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، یاسخ‌گو، تکالیف مستمر)

تجهیزات و امکانات مورد نیاز

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در گفتگوهای درسی؛ نرم‌افزارهای جامع اصولی

فهرست منابع

منابع اصلی

- صدر، محمدباقر (۱۳۸۷). *دروس فی علم الاصول، حلقه ثانیه*، قم: دار الصدر.
- لجنة الفقه المعاصر (۱۴۴۱ ق). *الفائق فی الاصول*، قم: مرکز مدیریت حوزه علمیه.
- مظفر، محمدرضا (۱۳۸۱). *اصول الفقه*، قم: دفتر انتشارات اسلامی.
- مکارم شیرازی، ناصر (۱۴۳۲ ق). *طریق الوصول إلى مهمات علم الاصول*، ج ۲، قم: دار النشر الامام علی بن ابی طالب علیه السلام.

منابع فرعی

- انصاری، مرتضی، (ق ۱۴۱۹). *فرائد الاصول*، قم: مجمع الفکر الاسلامی.
- ایروانی، علی (۱۳۸۰). *الاصول فی علم الاصول*، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
- سیستانی، سید علی (۱۴۱۴ ق). *الرافد فی علم الاصول*، قم: مکتب آیه الله العظمی السید السیستانی.

- صدر، محمدباقر (۱۳۸۷). *دروس فی علم الاصول، حلقه ثلثه، قم: دار الصدر.*
- عابدی سرآسیا، علیرضا، علمی سولا، محمدصادق، علمی سولا، محمدکاظم. (۱۳۸۹). *هرمنوتیک و اصول فقه: نگاهی به انواع قصدی گرایبی در غرب و مقایسه آن با دیدگاه تفسیری اصولیان شیعه. فقه و اصول، ۴۲(۲)، صص ۸۴-۶۷.* DOI: ۱۰/۲۲۰۶۷/FIQH.V.I۰/۷۹۲۴
- مغنیه، محمدجواد (۱۹۷۵). *علم أصول الفقه فی ثوبه الجدید، بیروت: دار العلم للملایین*
- ملکیان، مصطفی (۱۳۸۴). *مباحث الفاظ اصول فقه در میان دانش‌های زبانی. نقد و نظر، شماره ۳۸-۳۷، صص ۱۰۴-۷۱.*
- نائینی، محمدحسین (۱۳۷۶). *فوائد الاصول، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.*
- واعظی، احمد (۱۳۷۹). *علم اصول و دیگر شاخه‌های زبانی، پژوهش و حوزه، شماره ۲، صص ۵۲-۳۴.*

عنوان درس به فارسی			مباحث اصول ۲ - ادله اجتهادی
عنوان درس به انگلیسی			Usul al-Fiqh Topics II (Idjtihadi Proofs)
نوع درس			تخصصی
نوع واحد	نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	تعداد واحد و تعداد ساعت	۲ واحد - ۳۲ ساعت
دروس پیش نیاز	-	دروس هم نیاز	-

اهداف درس

- شناخت استدلالی ضوابط و قواعد استنباط فقه و حقوق اسلامی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- درک دیدگاه‌های اصولی در باب مباحث حجیت ادله و منابع احکام و حدود اعتبار آن‌ها

سرفصل درس

- اصل عدم حجیت ظن
- حجیت ظواهر؛ مباحث: اقسام دلالت؛ دلیل حجیت ظهور؛ تشخیص موضوع حجیت؛ ظهور ذاتی و ظهور موضوعی؛ ظهور موضوعی در عصر نص؛ تفصیلات در حجیت: مقصودین بالافهام و غیر مقصودین، حصول ظن فعلی بر وفق ظهور و عدم آن.
- خبر واحد؛ مباحث تحدید دایره حجیت اخبار: خبر با واسطه، تسامح در ادله سنن؛ حجیت خبر واحد در اصول، حجیت خبر واحد در موضوعات، مبنای حجیت خبر واحد: وثوق به روایت یا وثاقت راوی
- دلیل شرعی غیرلفظی؛ مباحث دلالت فعل، دلالت تقریر، سیره، سیره متشرعه، احراز وجدانی دلیل شرعی غیرلفظی
- شهرت فتوایی
- سایر آثار ظن غیر از حجیت: جبر قصور سند یا دلالت، وهن حجت دیگر، مرجح باب تعارض
- دلیل انسداد
- تعادل و تراجم: احکام تعارض غیر مستقر و مستقر، قاعده جمع، قاعده اولیه و ثانویه در متعارضین، مرجحات باب تعارض

روش یاددهی - یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و خلاق و ایجاد علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی،)	۲۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)

تجهیزات و امکانات موردنیاز

نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم‌افزارهای جامع اصولی

فهرست منابع

منابع اصلی

- صدر، محمدباقر (۱۳۸۷). *دروس فی علم الاصول، حلقه ثانیه*، قم: دارالصدر.
- لجنة الفقه المعاصر (۱۴۴۱ ق.). *الفائق فی الاصول*، قم: مرکز مدیریت حوزه علمیه.
- مظفر، محمدرضا (۱۳۸۱). *اصول الفقه*، قم: دفتر انتشارات اسلامی.
- مکارم شیرازی، ناصر (۱۴۳۲ ق.). *طریق الوصول الی مهمات علم الاصول*، چ ۲، قم: دارالنشر الامام علی بن ابی‌طالب علیه‌السلام.

منابع فرعی

- انصاری، مرتضی (ق ۱۴۱۹). *فوائد الاصول*، قم: مجمع الفکر الاسلامی.
- ایروانی، علی (۱۳۸۰). *الاصول فی علم الاصول*، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
- سیستانی، سید علی (۱۴۱۳ ق). *مصباح الاصول*، قم: مکتبه داوری.
- صدر، محمدباقر (۱۳۸۷). *دروس فی علم الاصول، حلقه ثالثه*، قم: دار الصدر.
- مغنیه، محمدجواد (۱۹۷۵). *علم أصول الفقه فی ثوبه الجدید، بیروت: دار العلم للملایین*
- نائینی، محمدحسین (۱۳۷۶). *فوائد الاصول*، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.

عنوان درس به فارسی			مباحث اصول ۳ - ادله فقهی
عنوان درس به انگلیسی			Usul al-Fiqh Topics III (Jurisprudential Proofs)
نوع درس			تخصصی
نوع واحد	نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	تعداد واحد و تعداد ساعت	۲ واحد - ۳۲ ساعت
دروس پیش نیاز	-	دروس هم نیاز	-

اهداف درس

- شناخت استدلالی قواعد استنباط فقه و حقوق اسلامی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- درک جایگاه کارکرد و شیوه‌های به کارگیری اصول عملیه در کشف و استنباط احکام ظاهری و آشنایی با دیدگاه‌های اصولیان

سرفصل درس

- تحدید مجاری اصول
- اصل برائت (ادله برائت؛ تحدید مفاد برائت؛ تنبیهات برائت)
- اصل احتیاط، مجاری اصل احتیاط: (۱) شبهات بدویه قبل از فحص و یأس، (۲) موارد علم تفصیلی به تکلیف و شک در سقوط آن، (۳) امور مهمه (۴) شبهات همراه با علم اجمالی مؤثر، نسبت به تکلیف الزامی ج ۱
- اصل تخییر
- اصل استصحاب: تعریف و ارکان استصحاب؛ ادله استصحاب؛ قواعد مشابه استصحاب (قاعده یقین، قاعده مقتضی و مانع؛ استصحاب قهقرائی، اصل عدم و مهم‌ترین موارد آن)؛ تردید در حجیت برخی اقسام استصحاب (تردید در حجیت استصحاب حکم عقلی، استصحاب در مورد شک در مقتضی، استصحاب در احکام کلی، استصحاب کلی، استصحاب در امور تدریجی، استصحاب تعلیقی و اصل مثبت)

روش یاددهی - یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و خلاق و ایجاد علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۲۰٪	۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، یاسخ‌گو، تکالیف مستمر)

تجهیزات و امکانات موردنیاز

نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم‌افزارهای جامع اصولی

فهرست منابع

منابع اصلی

صدر، محمدباقر (۱۳۸۷). *دروس فی علم الاصول، حلقه ثانیه*، قم: دارالصدر.
مظفر، محمدرضا (۱۳۸۱). *اصول الفقه*، قم: دفتر انتشارات اسلامی.
مکارم شیرازی، ناصر (۱۴۳۲ ق). *طریق الوصول الی مهمات علم الاصول*، ج ۲، قم: دارالنشر الامام علی بن ابی‌طالب علیه‌السلام.

منابع فرعی

ایروانی، علی (۱۳۸۰). *الاصول فی علم الاصول*، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
صدر، محمدباقر (۱۳۸۷). *دروس فی علم الاصول، حلقه ثالثه*، قم: دارالصدر.
مغنیه، محمدجواد. (۱۹۷۵). *علم أصول الفقه فی ثوبه الجدید، بیروت: دار العلم للملایین*.

عنوان درس به فارسی		فقه استدلالی - عقود معین ۱	
عنوان درس به انگلیسی		Argumentative Jurisprudence (Specific Contracts I)	
نوع درس		تخصصی	
نوع واحد		نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	تعداد واحد و تعداد ساعت
دروس پیش نیاز		-	۲ واحد - ۳۲ ساعت
دروس هم نیاز		-	دروس هم نیاز

اهداف درس

- شناخت تفصیلی و نیمه استدلالی و آگاهی مطلوب از چگونگی استنباط مسائل فقهی عقود معین

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- آشنایی با ماهیت، احکام، شرایط و آثار شماری از عقود معین
- ارتقای آگاهی و توانایی حل مسائل فقهی و چالش‌های قانونی

سرفصل درس

- عقد اجاره: لزوم اجاره شرایط متعاقدين شرایط مورد اجاره اقسام اجاره اعیان؛ اجاره اعمال بطلان اجاره اختلافات حقوقی در اجاره
- عقد صلح: ماهیت استقلالی یا تبعی صلح با اقرار و انکار شرایط متصالحان شرایط مورد صلح مباحث تنازع
- عقد جعاله: ماهیت عقد جعاله آثار و احکام جعاله مجهول بودن مورد زمان استحقاق جُعَل فسخ و انحلال جعاله
- سبق و رمایه
- عقد بیع: معاطات، ة شروط عقد بیع، شرایط متعاقدين، مقبوض به عقد فاسد بیع فضولی احکام اجاره و رد، کشف و نقل، شرایط عوضین،
- اختیارات (تذکر: مباحث بیع در حیطه وظایف دانشجویی: مقاله و تحقیق، ارائه و ... قرار گیرد)

روش یاددهی - یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و خلاق و ایجاد علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۲۰٪	۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)

تجهیزات و امکانات موردنیاز

ایجاد فضای مناسب جهت مشارکت مفید در گفتگوهای درسی؛ نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم‌افزارهای جامع فقهی

فهرست منابع

منابع اصلی

- شهید ثانی، زین‌الدین بن علی (۱۴۱۰ ق). *الروضه البهیة*، قم: داورى.
- طباطبایی یزدی، سید محمد کاظم (۱۴۱۷ ق). *العروة الوثقی*، قم: دفتر نشر اسلامی.
- فیض کاشانی، ملا محسن (بی‌تا). *مفاتیح الشرایع*، قم: کتابخانه آیت‌الله مرعشی.
- محقق حلّی، نجم‌الدین (۱۴۰۸ ق). *شرایع الاسلام*، قم: اسماعیلیان.
- مغنیه، محمدجواد (۱۴۲۱ ق). *فقه الامام جعفر الصادق (ع)*، قم: اسماعیلیان.

منابع فرعی

- آل کاشف‌الغطاء، محمدحسین (۱۳۵۹ ق). *تحریرالمجله*، تهران: مکتبه النجاح.
- ترحینی عاملی، سید محمدحسن (۱۴۲۷ ق). *الزبدۃ الفقهیة*، قم: دارالفقه للطباعة و النشر.
- خمینی، سید مصطفی (۱۴۱۸ ق). *مستند تحریر الوسیله*، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
- شهید ثانی، زین‌الدین علی (۱۴۲۳ ق). *مسالک الافهام*، قم: مؤسسه معارف اسلامی.
- فاصل لنکرانی، محمد (۱۴۲۱ ق). *تفصیل الشریعه فی شرح تحریر الوسیله*، قم: مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام.

عنوان درس به فارسی		فقه استدلالی - عقود معین ۲	
عنوان درس به انگلیسی		Argumentative Jurisprudence II - Specific Contracts II	
نوع درس		تخصصی	
نوع واحد		نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	تعداد واحد و تعداد ساعت
دروس پیش نیاز		-	۲ واحد - ۳۲ ساعت
		دروس هم نیاز	-

اهداف درس

- شناخت تفصیلی و نیمه‌استدلالی و آگاهی مطلوب از چگونگی استنباط مسائل فقهی عقود معین

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- آشنایی با ماهیت، احکام، شرایط و آثار، شماری از عقود معین و ارتقای آگاهی و توانایی حل مسائل فقهی و چالش‌های قانونی.

سرفصل درس

- عقد ضمان: ماهیت عقد ضمان، شروط ضامن، مضمون له و مضمون علیه، انحلال عقد، ضمان عهده و درک
- عقد حواله: ماهیت عقد حواله، شرایط محیل، محتال و محال علیه، ترامی و دور در حواله
- عقد کفالت: ماهیت عقد کفالت، کفالت حال و مؤجل، تعلیق کفالت، کفالت حکمی، غیبت مکفول، فسخ و انحلال کفالت.
- عقد قرض: ماهیت عقد قرض، شرایط متعاقدين، شروط قرض بیع، دین به حال و مؤجل، ربای قرضی، امساک از تأدیه دین، احکام مفلس.
- عقد رهن: ماهیت عقد رهن: شرایط رهن و مرتهن، شرایط و احکام عین مرهونه، سایر احکام رهن، فسخ و انحلال رهن.
- عطا یا: عقد صدقه، عقد هبه، وقف، سکنی، تحبیس.

روش یاددهی - یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و خلاق و ایجاد علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌توم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)	۲۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)

تجهیزات و امکانات موردنیاز

ایجاد فضای مناسب برای مشارکت مفید در گفتگوهای درسی، نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم‌افزارهای جامع فقهی

فهرست منابع

منابع اصلی

- شهید ثانی، زین‌الدین بن علی (۱۴۱۰ ق). الروضة البهیة، قم: داورى.
طباطبایی یزدی، سید محمد کاظم (۱۴۱۷ ق). العروی الوثوق، قم: دفتر نشر اسلامی.
فیض کاشانی، ملا محسن (بی تا). مفاتیح الشرایع، قم: کتابخانه آیت الله مرعشی.
محقق حلی، نجم‌الدین (۱۴۰۸ ق). شرایع الاسلام، قم: اسماعیلیان.
مغنیه، محمدجواد (۱۴۲۱ ق). فقه الامام جعفر الصادق (ع)، قم: اسماعیلیان.

منابع فرعی

- آل کاشف الغطاء، محمدحسین (۱۳۵۹ ق). تحریر المجله، تهران: مکتبه النجاح.
ترحینی عاملی، سید محمدحسن (۱۴۲۷ ق). الزبده الفقهیه، قم: دارالفقه للطباعه و النشر.
خمینی، سید مصطفی (۱۴۱۸ ق). مستند تحریر الوسیله، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
شهید ثانی، زین‌الدین علی (۱۴۲۳ ق). مسالک الافهام، قم: مؤسسه معارف اسلامی.
فاصل لنگرانی، محمد (۱۴۲۱ ق). تفصیل الشریعه فی شرح تحریر الوسیله، قم: مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام.
کاتوزیان، ناصر (۱۴۰۱). قانون مدنی در نظم حقوقی کنونی، چ ۶۳، تهران: میزان.

عنوان درس به فارسی			فقه استدلالی - حدود، قصاص و دیات
عنوان درس به انگلیسی			Argumentative Jurisprudence Hudud- Qisas and Diyat
نوع درس			تخصصی
نوع واحد			نظری ■ عملی □ نظری-عملی □
دروس پیش نیاز			-
تعداد واحد و تعداد ساعت			۲ واحد - ۳۲ ساعت
تعداد واحد و تعداد ساعت			دروس هم نیاز -

اهداف درس

- آشنایی عمیق نسبت به احکام و مبانی فقه جزایی اسلام

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- درک و تحلیل متون فقه جزایی و تفسیر قوانین جزایی کشور
- ایجاد انگیزش و تمایل به پاسخ‌گویی به شبهات و چالش‌های مرتبط با فقه جزایی
- تقویت انگیزه جهت حل مشکلات نوپدید در حوزه فقه جزایی

سرفصل درس

- مبادی فقه جزایی: تعاریف، اهداف، تقسیم‌بندی‌ها، مکاتب، تاریخچه
- حدود ۱: زنا، توابع زنا
- حدود ۲: سرقت
- حدود ۳: محاربه، افساد فی الارض و بغی
- حدود ۴: ارتداد
- حدود ۵: شرب مسکرات
- تعزیرات: منصوصه و غیرمنصوصه
- قصاص نفس ۱
- قصاص نفس ۲
- قصاص نفس ۳
- قصاص اعضا
- دیات

روش یاددهی - یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و خلاق و ایجاد علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۲۰٪	۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)

تجهیزات و امکانات موردنیاز

نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم‌افزارهای جامع فقهی

فهرست منابع

منابع اصلی

شهید ثانی، زین‌الدین بن علی (۱۴۱۰ ق). الروضة البهیة، قم: داوری.

محقق حلی، نجم الدین، (۱۴۰۸ ق). شرایع الاسلام، قم: اسماعیلیان.

منابع فرعی

- خمینی، سید روح الله (۱۳۷۹). تحریر الوسیله، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س).
- خوئی، سید ابوالقاسم (۱۴۲۲ ق). مبانی تکملة المنهاج، بغداد: جامعه بغداد.
- شهید ثانی، زین الدین علی (۱۴۲۳ ق). مسالك الافهام، قم: مؤسسه معارف اسلامی.
- صانعی، یوسف (۱۳۸۳). فقه الثقلین فی شرح تحریر الوسیله کتاب القصاص، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س).
- عوده، عبدالقادر (بی تا). التشریح الجنایی الاسلامی، بیروت: دارالکتاب الاسلامی.
- مرعشی، سید محمدحسن (۱۳۷۹). دیدگاه‌های نو در حقوق کیفری اسلام، تهران: میزان.
- موسوی اردبیلی، سید عبدالکریم (۱۴۲۷ ق). فقه الحدود و التعزیرات، ج ۲، قم: انتشارات دانشگاه مفید.
- میر محمدصادقی، سید حسین (۱۴۰۱). حقوق جزای اختصاصی، جرائم علیه تمامیت جسمانی اشخاص، ج ۳۲، تهران: میزان.
- میر محمدصادقی، سید حسین (۱۴۰۱). حقوق جزای اختصاصی، جرائم علیه مصالح عمومی کشور، ج ۴۴، تهران: میزان.

عنوان درس به فارسی		فقه استدلالی - نکاح و طلاق	
عنوان درس به انگلیسی		Argumentative Jurisprudence (Jurisprudence of personal status-Marriage and Divorce)	
نوع درس		اختیاری	
نوع واحد		نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	
دروس پیش نیاز		-	
		تعداد واحد و تعداد ساعت	
		۲ واحد- ۳۲ ساعت	
		دروس هم نیاز	
		-	

اهداف درس

- شناخت تفصیلی و نیمه استدلالی و آگاهی مطلوب از چگونگی استنباط مسائل فقه خانواده: نکاح، طلاق و فسخ

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- آشنایی با ابعاد مسائل فقهی و حقوقی تشکیل و انحلال خانواده و زندگی زناشویی و توانایی تحلیل چالش‌های فقهی و قانونی این عرصه.

سرفصل درس

- نکاح: ماهیت نکاح، اقسام نکاح، شروط و احکام، اولیای عقد، عقد نکاح، موانع نکاح، اسباب تحریم، اولاد، نسب، حضانت و رضاع، نفقه، قسم و نشوز، مهر، حقوق و تکالیف اختصاصی زوجین، عدّه
 - انحلال نکاح طلاق، موجبات طلاق، شرایط طلاق، اقسام طلاق، خلع، مبارات آثار طلاق، قواعد عمومی فسخ نکاح،
 - عیوب مشترک، عیوب اختصاصی مرد، عیوب اختصاصی زن و آثار آن، تدلیس از سوی زوج یا زوجه و آثار آن.
- توأم با تبیین و تحلیل فقهی و حقوقی مسائل نوپیدا و چالش‌های قانونی حقوق خانواده

روش یاددهی - یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و خلاق و ایجاد علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)	۲۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)

تجهیزات و امکانات موردنیاز

ایجاد فضای مناسب جهت مشارکت مفید در گفتگوهای درسی؛ نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم‌افزارهای جامع فقهی

فهرست منابع

منابع اصلی

شهید ثانی، زین‌الدین بن علی (۱۴۱۰ ق). *الروضه البهیة*، قم: داورى.
 طباطبایی یزدی، سید محمد کاظم (۱۴۱۷ ق). *العروی الوثوق*، قم: دفتر نشر اسلامی.
 محقق حلی، نجم‌الدین (۱۴۰۸ ق). *شرایع الاسلام*، کتاب نکاح و طلاق، قم: اسماعیلیان.

منابع فرعی

جعفری لنگرودی، محمدجعفر (۱۳۸۶). *حقوق خانواده*، ج ۴، تهران: گنج دانش.
 الجمیلی، عباس (۱۹۵۸ م). *المرشد الی الاحکام الجعفریه فی الاحوال الشخصیه*، بیروت: دارالاحیاء للکتب الاسلامیه.
 حکمت‌نیا، محمود (۱۳۹۲). *حقوق زن و خانواده*، ج ۲، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
 صفائی، سید حسین، امامی، اسدالله (۱۴۰۱). *مختصر حقوق خانواده*، ج ۵۸، تهران: میزان.
 کاتوزیان، ناصر (۱۴۰۱). *حقوق مدنی: خانواده*، ج ۱۰، تهران: مجد.
 محقق داماد، سید مصطفی (۱۳۷۹). *بررسی فقهی حقوق خانواده: نکاح و انحلال*، ج ۷، تهران: مرکز نشر علوم اسلامی.
 مغنیه، محمدجواد (۱۳۷۹). *احوال شخصیه: ترجمه و تبیین جزء دوم الفقه علی المأهلب الخمسه*، ترجمه مصطفی جباری، حمید مسجد سزائی، تهران: ققنوس.
 نائینی، محمدحسین (۱۳۷۶). *فوائد الاصول*، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.

عنوان درس به فارسی		فقه استدلالی - قضا، شهادات و اقرار	
عنوان درس به انگلیسی		Argumentative Jurisprudence (Judgement, Testimony, Confession)	
نوع درس		اختیاری	
نوع واحد		نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	
تعداد واحد و تعداد ساعت		تعداد واحد و تعداد ساعت	
۲ واحد - ۳۲ ساعت		۲ واحد - ۳۲ ساعت	
دروس پیش نیاز		-	
دروس هم نیاز		-	

اهداف درس

- آگاهی و شناخت تفصیلی و استدلالی مبانی و احکام قضا و دادرسی در نظام حقوقی اسلام.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- شناخت تفصیلی و نیمه استدلالی و آگاهی مطلوب از چگونگی استنباط مسائل فقهی مربوط به آداب و آئین دادرسی در فقه اسلامی و مقارنه با آیین‌های دادرسی مدنی و کیفری نوین

سرفصل درس

- تعریف قضا و آداب دادرسی اسلامی
- مراتب و حکم ولایت شرعی و قضایی
- شرایط قاضی
- قاضی تحکیم
- کیفیت حکم
 - تعریف مدعی و منکر
 - انواع جواب مدعی علیه (خوانده) اقرار، انکار، سکوت
 - ادله اثبات دعوی: اقرار، بینه، یمین (سوگند)
 - شیوه‌های برخورد با متهم
 - شیوه‌های برخورد با شاکی
 - نحوه اجرای احکام
- شهادات:
 - شروط شاهد
 - تعریف عدالت
 - مستند شهادت
 - شهادت بر شهادت
 - رجوع از شهادت
 - اقرار

روش یاددهی - یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و خلاق و ایجاد علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)	۲۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)

تجهیزات و امکانات مورد نیاز

نرم افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم افزارهای جامع فقهی

فهرست منابع

منابع اصلی

ایروانی، محمدباقر (۱۴۲۲ ق). *دروس تمهیدیة فی الفقه الإستدلالی*، ج ۲، قم: المرکز العالمی للدراسات الاسلامیه.
 شهید ثانی، زین‌الدین بن علی (۱۴۱۰ ق). *الروضه البهیة*، قم: داورى.
 طباطبایی حکیم، سید محمد سعید (۱۴۲۷ ق). *مسائل معاصره فی فقه القضاء*، نجف: دارالهیال.
 محقق حلّی، نجم‌الدین (۱۴۰۸ ق). *شرایع الاسلام*، قم: اسماعیلیان.

منابع فرعی

انصاری، حمید (۱۳۷۱). *مبانی فقهی شرایط قاضی در فقه شیعه و مذاهب چهارگانه*، بی‌جا، بی‌نا.
 انصاری، مرتضی (۱۴۱۵ ق). *القضاء و الشهادات*، قم: کنگره جهانی بزرگداشت شیخ اعظم انصاری.
 طباطبایی یزدی، سید محمد کاظم (۱۴۱۴ ق). *تکمله العروه الوثقی*، قم: داورى.

علیدوست، ابوالقاسم (۱۴۰۲). *دروس خارج قضاء*، <http://a-alidoost.ir/persian/lessons/category/۲۲۴۴>

محمدی ری شهری، محمد (۱۳۷۷). *مقدمه‌ای بر سیستم قضای اسلامی*، قم: محبت.
 موسوی اردبیلی، سید عبدالکریم (۱۳۸۱). *فقه القضاء*، قم: انتشارات دانشگاه مفید.

عنوان درس به فارسی		قواعد فقه ۱	
عنوان درس به انگلیسی		Rules of Islamic Jurisprudence I	
نوع درس		اختیاری	
نوع واحد		نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	تعداد واحد و تعداد ساعت
دروس پیش نیاز		-	۲ واحد- ۳۲ ساعت
		دروس هم نیاز	-

اهداف درس

- شناخت احکام کلی فقهی
- تعمیق نگاه دانشجو در حوزه قواعد فقهی و آماده ساختن او برای ورود به عرصه استنباط

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- توانایی به کارگیری قواعد فقهیه در عملیات استنباط
- توانایی حل مسائل مستحدثه با به کارگیری قواعد فقهیه

سرفصل درس

- مباحث مقدماتی؛ سابقه تاریخی قواعد فقهی؛ ماهیت قواعد فقهی
- قاعده لا ضرر؛ خوانش‌ها در باب مضمون قاعده، مستندات قاعده: کتاب، سنت، عقل، بناء عقلا، حکومت قاعده بر ادله احکام اولیه؛ مصادیق فقهی (به مصادیقی از مسائل مستحدثه نیز پرداخته شود)، تنبیهات قاعده
- اصالة الصحة در عقود و ایقاعات؛ قاعده قرعه؛ قاعده غرر؛ قاعده ما یضمن بصحیحه یضمن بفاسده و عکس؛ قاعده سلطنت؛ قاعده الزام

روش یاددهی- یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و خلاق و ایجاد علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)	۲۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)

تجهیزات و امکانات مورد نیاز

ایجاد فضای مناسب جهت مشارکت مفید در گفتگوهای درسی، نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم‌افزارهای جامع فقهی

فهرست منابع

منابع اصلی

ایروانی، باقر (۱۴۳۲ ق). *دروس تمهیدیة فی القواعد الفقهیة*، قم: دار الفقه للطباعة والنشر.
مکارم شیرازی، ناصر (۱۳۷۰). *القواعد الفقهیة*، قم: مدرسه الامام علی بن ابی طالب (ع).

منابع فرعی

حسینی مراغی، میرعبدالفتاح (۱۴۱۷ ق). *العناوین الفقهیة*، قم: دفتر انتشارات اسلامی.
زارعی سبزواری، عباس علی (۱۴۳۰ ق). *القواعد الفقهیة فی فقه الامامیه*، قم: دفتر انتشارات اسلامی.
فاضل لنکرانی، محمد (۱۳۸۳). *القواعد الفقهیة*، قم: مرکز فقهی ائمه اطهار (ع).
فقیه، محمد تقی (۱۴۰۷ ق). *قواعد الفقیه*، بیروت: دارالاضواء. القواعد
موسوی بجنوردی سید محمد (۱۳۸۳). *قواعد فقهیه*، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
موسوی بجنوردی، میرزا حسن (۱۴۱۹ ق). *القواعد الفقهیة*، قم: الهادی.
نراقی، احمد (۱۴۱۷ ق). *عوائد الأیام*، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم. احمد

عنوان درس به فارسی		قواعد فقه ۲	
عنوان درس به انگلیسی		Rules of Islamic Jurisprudence II	
نوع درس		اختیاری	
نوع واحد		نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	
تعداد واحد و تعداد ساعت		۲ واحد- ۳۲ ساعت	
دروس پیش نیاز		- دروس هم نیاز	

اهداف درس

- شناخت احکام کلی فقهی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- تعمیق نگاه در حوزه قواعد فقهی و آمادگی برای ورود به عرصه استنباط
- توانایی بیشتر برای حل مسائل مستحدثه با به کارگیری قواعد فقهیه

سرفصل درس

- قاعده معاطات در عقود و ایقاعات
- قاعده نفی حرج
- قاعده ید
- قاعده سوق مسلمین
- قاعده حیازت
- قاعده علی الید
- قاعده غرور
- قاعده اقرار
- قاعده فراش

روش یاددهی - یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با روش بحث گروهی؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۲۰٪	۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)

تجهیزات و امکانات موردنیاز

ایجاد فضای مناسب جهت مشارکت مفید در گفتگوهای درسی، نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم‌افزارهای جامع فقهی

فهرست منابع

منابع اصلی

ایروانی، باقر (۱۴۳۲ ق). *دروس تمهیدیة فی القواعد الفقهیة*، قم: دار الفقه للطباعة والنشر.
مکارم شیرازی، ناصر (۱۳۷۰). *القواعد الفقهیة*، قم: مدرسه الامام علی بن ابی طالب (ع).

منابع فرعی

حسینی مراغی، میرعبدالفتاح (۱۴۱۷ ق). *العناوین الفقهیة*، قم: دفتر انتشارات اسلامی.
زارعی سبزواری، عباس علی (۱۴۳۰ ق). *القواعد الفقهیة فی فقه الامامیه*، قم: دفتر انتشارات اسلامی.
فاضل لنکرانی، محمد (۱۳۸۳). *القواعد الفقهیة*، قم: مرکز فقهی ائمه اطهار (ع).
فقیه، محمد تقی (۱۴۰۷ ق). *قواعد الفقیه*، بیروت: دارالاضواء. القواعد
موسوی بجنوردی، میرزا حسن (۱۴۱۹ ق). *القواعد الفقهیة*، قم: الهادی.
نراقی، احمد (۱۴۱۷ ق). *عوائد الأیام*، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم. احمد.

عنوان درس به فارسی		فقه مقارن	
عنوان درس به انگلیسی		Comparative Islamic Jurisprudence	
نوع درس		اختیاری	
نوع واحد	نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	تعداد واحد و تعداد ساعت	۲ واحد- ۳۲ ساعت
دروس پیش نیاز	-	دروس هم نیاز	-

اهداف درس

- آشنایی عمیق با احکام و مبانی فقهی مذاهب اهل سنت در مقارنه با امامیه در ابواب وقف و وصیت و ارث

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- ایجاد آمادگی برای درک دقیق‌تر متون اسلامی در فقه مذاهب اسلامی در ابواب وقف و وصیت و ارث
- آشنایی با مبانی فقه مذاهب اسلامی و رویکرد عملی آنان در حوزه استنباط و تقویت گام‌های عملی در راستای تقریب فقهی مذاهب اسلامی

سرفصل درس

- مباحث وقف: ماهیت وقف، شرایط واقف، شرایط موقوف علیهم، شرایط مال موقوفه،
- مباحث وصیت: ماهیت وصیت، وصیت تملیکی، وصیت عهدی، شرایط موصی، شرایط موصی له، شرایط موصی به شرایط وصی
- مباحث ارث: موجبات ارث، طبقات ارث، فروض قرآنی، موانع ارث، عول و تعصیب

روش یاددهی - یادگیری

- ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با روش بحث گروهی؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)	۲۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)

تجهیزات و امکانات موردنیاز

ایجاد فضای مناسب جهت مشارکت مفید در گفتگوهای درسی، نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم‌افزارهای جامع فقهی

فهرست منابع

منابع اصلی

ابن رشد، محمد (۱۹۹۵ م). *بداية المجتهد و نهاية المقتصد*، بیروت: دار الفکر.
شهید ثانی، زین‌الدین بن علی (۱۴۱۰ ق). *الروضه البهیة*، قم: داوری.

منابع فرعی

ابن عابدین، محمدامین (۱۴۲۳ ق). *رد المحتار علی الدر المختار*، ریاض، دار عالم‌الکتب. *تذکره الفقهاء*، تهران: المکتبه المرتضویه زحیلی، وهبه (۱۴۰۹ ق). *الفقه الإسلامی و أدلته*، دمشق: دار الفکر.
سابق، سید (بی‌تا). *فقه السنه*، قاهره: الفتح للإعلام العربی.
شیخ طوسی، محمد بن حسن (۱۴۰۷ ق). *علاءالدین کاشانی*، ابوبکر بن مسعود. (۱۳۹۴ ق)، *بدائع الصنائع فی ترتیب الشرائع*. ج ۷. بیروت: دار الکتب العربی.
علامه حلی، حسن بن یوسف (۱۳۸۸ ق). *الفقه علی المذاهب الخمسه*، بی‌جا، بی‌نا.
مازح، یاسر، جزیری، عبدالرحمن، عریض، علی حسن و غروی، محمد. (۱۴۱۹ ق). *الفقه علی المذاهب الأربعة*، بیروت: دار الثقلین.
محقق حلی، نجم‌الدین، (۱۴۰۸ ق). *شرایع الاسلام*، قم: اسماعیلیان.

عنوان درس به فارسی		فقه مسائل مستحدثه	
عنوان درس به انگلیسی		Jurisprudence of Emerging Issues	
نوع درس		اختیاری	
نوع واحد		نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	تعداد واحد و تعداد ساعت
دروس پیش نیاز		-	۲ واحد- ۳۲ ساعت
دروس هم نیاز		-	دروس هم نیاز

اهداف درس

- آشنایی با مسائل نوپیدای فقهی و مقتضیات فقه معاصر و چگونگی مواجهه با نیازهای نوپیدا

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- توانایی تطبیق مبانی و روش‌های فقهی کلاسیک با رخدادهای نوپدید
- ایجاد نشاط و انگیزه علمی با پرداختن به مسائل محسوس و مورد نیاز امروز جامعه

سرفصل درس

- شیوه‌های مواجهه با مسائل مستحدثه فقهی (اجتهاد سنتی کلاسیک- اجتهاد سنتی حکومتی/مبتنی بر تأثیر زمان و مکان- فقه متأثر از نواندیشی دینی)
- دسته‌بندی مسائل مستحدثه فقهی (سنتی/ بر اساس روش محقق حلّی- نوین/ نیازهای روزآمد: مالی و اقتصادی؛ خانواده؛ امنیت و نظم عمومی؛ کیفری؛ دادرسی؛ بین‌الملل؛ پزشکی؛ رسانه و...)
- فقه مسائل مالی مستحدث (رمزارها)
- فقه مسائل مالی مستحدث (بازاریابی شبکه‌ای)
- فقه مسائل مالی مستحدث (تجارت الکترونیکی)
- فقه مسائل پزشکی مستحدث (شبهه‌سازی زایشی انسانی- ایجاد تغییرات ژنتیکی- خرید و فروش اعضای بدن)
- فقه مسائل پزشکی مستحدث (واکسیناسیون اجباری)

روش یاددهی- یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با روش بحث گروهی؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)	۲۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)

تجهیزات و امکانات مورد نیاز

ایجاد فضای مناسب جهت مشارکت مفید در گفتگوهای درسی، نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم‌افزارهای جامع فقهی

فهرست منابع

منابع اصلی

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، شعبه خراسان (۱۳۸۶). مسائل مستحدثه پزشکی، قم: بوستان کتاب.
روحانی، سید محمدصادق (۱۴۱۴ ق). المسائل المستحدثه، قم: دار الکتاب.
عابدی شاهرودی، علی و دیگران (۱۳۸۲). فیاض، محمد اسحاق، (۱۴۲۶ ق)، المسائل المستحدثه، کویت، مؤسسه المرحوم محمد رفیع حسین معرفی.
گفت‌وگوهای فلسفه فقه، قم: بوستان کتاب.

محسنی گرکانی، احمد (۱۳۷۴). مجموعه مقالات کنگره بررسی مبانی فقهی حضرت امام خمینی نقش زمان و مکان در اجتهاد جایگاه زمان و مکان در اجتهاد، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س).
مدنی تبریزی، سید یوسف (۱۳۸۲). المسائل المستحدثه، قم: دفتر آیت‌الله سید یوسف مدنی تبریزی.

مهریزی، مهدی (۱۳۷۹). فقه پژوهی ۱، تهران: طبع و نشر.

مهریزی، مهدی (۱۳۸۲). فقه پژوهی ۲، تهران: طبع و نشر.

منابع فرعی

باقرزاده مشکی باف، محمدتقی (۱۳۸۴). عناصر تعیین کننده در حل مسائل مستحدثه ۱. فقه، ۱۲(۴۳)، ۴۹-۱۰۶.

باقرزاده مشکی باف، محمدتقی (۱۳۸۴). عناصر تعیین کننده در حل مسائل مستحدثه ۲. فقه، ۱۲(۴۴)، ۱۲۰-۱۷۸.

مقالات مربوط به مسائل مستحدثه، موضوعات جدید، فلسفه فقه

عنوان درس به فارسی		آیات الاحکام	
عنوان درس به انگلیسی		Ayat al-Ahkam	
نوع درس		اختیاری	
نوع واحد		نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	تعداد واحد و تعداد ساعت
دروس پیش نیاز		-	۲ واحد- ۳۲ ساعت
دروس هم نیاز		دروس هم نیاز	-

اهداف درس

- تبیین جایگاه قرآن کریم در صدر منابع تشریح و گشودن افق‌های جدید استنباط احکام از آیات کریمه

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- آشناسازی دانشجویان با شیوه‌ها و تکنیک‌های استفاده از ظواهر آیات فقهی در استنباط احکام

سرفصل درس

- درآمد: سابقه تاریخی آیات الاحکام مؤلفان و کتب و آثار در موضوع آیات الاحکام
- معناشناسی آیات الاحکام، شمار آیات الاحکام
- تبیین و تحلیل دیدگاه‌های تفسیری در مورد آیات فقهی راجع به کسب حرام
- اصول تجارت و معامله ربا، وصیت، شهادت، حدود و ...

روش یاددهی - یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با روش بحث گروهی؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)	۲۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)

تجهیزات و امکانات مورد نیاز

ایجاد فضای مناسب جهت مشارکت مفید در گفتگوهای درسی، نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم‌افزارهای جامع فقهی و تفسیری

فهرست منابع

منابع اصلی

ایروانی، باقر (۱۴۲۸ ق). دروس تمهیدی فی تفسیر آیات الأحکام، قم: دار الفقه للطباعة و النشر.
فاضل مقداد، مقداد بن عبدالله، بهبودی، محمدباقر و شریف‌زاده، محمدباقر، (۱۳۷۳). کنز العرفان فی فقه القرآن، تهران: مرتضوی.
مقدس اردبیلی، احمد بن محمد، (بی‌تا). زبدة البیان فی أحكام القرآن، تهران: المكتبة المرتضویة

منابع فرعی

ایازی، محمدعلی (۱۳۸۰). فقه پژوهی قرآنی، قم: بوستان کتاب.
سایس، محمدعلی (۱۴۲۳ ق). تفسیر آیات الأحکام، بیروت: المكتبة العصرية.
طبرسی، فضل بن حسن (۱۴۰۸ ق). مجمع البیان، بیروت: دار المعرفة.
فاضل جواد، جواد بن سعید (۱۳۶۵). مسالک الأفهام إلى آیات الأحکام، تهران: مرتضوی.
فاکر میدی (۱۳۹۸). فقه القرآن آیات الاحکام تطبیقی، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص).
فاکر میدی، محمد (۱۳۸۷). باز پژوهی آیات فقهی قرآن، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
قرطبی، محمد بن احمد (۱۳۶۴). الجامع لأحكام القرآن، تهران: ناصر خسرو.
قطب راوندی، سعید بن هبه‌الله (۱۴۰۵ ق). فقه القرآن، قم: کتابخانه حضرت آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی (ره).
مرعشی، شهاب‌الدین، جرجانی، ابوالفتح بن مخدوم (۱۳۶۲). تفسیر شاهی، تهران: نوید.
یزدی، محمد (۱۳۷۴). فقه القرآن، قم: اسماعیلیان.

عنوان درس به فارسی		فلسفه فقه	
عنوان درس به انگلیسی		Philosophy of Islamic Jurisprudence	
نوع درس		اختیاری	
نوع واحد	نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	تعداد واحد و تعداد ساعت	۲ واحد- ۳۲ ساعت
دروس پیش نیاز	-	دروس هم نیاز	-

اهداف درس

- فزونی دانسته‌ها و معلومات دانشجو در مباحث مربوط به بنیان‌ها و مفروضات فلسفی فقه

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- ارتقا دانش و آگاهی در خصوص جایگاه دانش فقه و استنباط فقهی در جهان کنونی و رسالت واقعی فقه در اداره جامعه و قانون گذاری و چالش‌های حضور فقه در میدان سیاست، حکومت و قانون گذاری

سرفصل درس

- فلسفه‌های مضاف- تعریف فلسفه فقه- رابطه فلسفه فقه با فقه- رابطه فلسفه فقه با اصول فقه- رابطه فلسفه فقه و فلسفه احکام؛ موضوع فلسفه فقه؛ اهمیت فلسفه فقه؛ پیشینه فلسفه فقه
- موضوعات فلسفه فقه: موضوع علم فقه؛ قلمرو فقه (تبیین دیدگاه‌های اقلی و اکثری، منطقۀ الفراغ، فقه و نظام سازی، فقه و برنامه‌ریزی؛ فقه و سکولاریسم؛ فقه و تمدن سازی)؛ سازمان و ساختار مباحث فقهی، اهداف فقه (مقاصد شرع)؛ انتظار از فقه؛ ثبات و تغییر احکام فقهی (فقه و زمان و مکان، تاریخ‌مندی فقه)؛ موضوع شناسی احکام فقهی (گونه‌های موضوعات فقهی، متصدی شناخت موضوعات فقهی)؛ رابطه فقه و حقوق؛ رابطه فقه و سایر علوم؛ رابطه فقه و اخلاق
- رویکردهای فقه و اجتهاد:
- فقه فردی، فقه اجتماعی، فقه حکومتی؛ فقه سنتی، فقه پویا؛ اجتهاد در اصول، اجتهاد در فروع
- مبانی و پیش فرض‌های کلامی علم فقه:
- الف- کلام قدیم: مولویت و عبودیت؛ مباحث انسان‌شناسی و معاد شناسی؛ نبوت عامه و خاصه؛ امامت، عصمت، علم امام؛ اجتهاد پیامبر و معصومان؛ تبعیت احکام از مصالح و مفساد؛ تخطئه و تصویب (خطاپذیری فهم فقهی)؛ حجیت، منجزیت و معذرت
- ب- کلام جدید: پارادایم حق و تکلیف؛ آزادی و اجبار دینی؛ تعبد و تعلیل؛ عقل و دین؛ پلورالیسم و کثرت‌گرایی؛ ذاتیات و عرضیات دین

روش یاددهی- یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با روش بحث گروهی؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)	۲۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)

تجهیزات و امکانات مورد نیاز

ایجاد فضای مناسب جهت مشارکت مفید در گفتگوهای درسی، نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم‌افزارهای جامع فقهی

فهرست منابع

منابع اصلی

- بای، حسینی (۱۳۹۴). فلسفه فقه، ج ۱، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
بای، حسینی (۱۳۹۶). فلسفه فقه، ج ۲، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

جمعی از نویسندگان (۱۴۰۰). گفتاری در فلسفه فقه؛ مقایسه منابع و روش‌های فقه و حقوق، تهران: انتشارات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

ضیائی فر، سعید (۱۳۹۲). فلسفه علم فقه، تهران: سمت.

عابدی شاهرودی، علی و دیگران (۱۳۸۲). گفت و گوهای فلسفه فقه، قم: بوستان کتاب.

مرکز پژوهشی دائرة المعارف علوم عقلی اسلامی (۱۳۸۸). کتاب‌شناسی فلسفه‌های مضاف، جلد چهارم، قم: انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره.

منابع فرعی

ایازی، سیدمحمدعلی (۱۳۸۹). ملاکات احکام و شیوه‌های استکشاف آن، چ ۲، انتشارات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

ضیائی فر، سعید (۱۳۸۵). پیش در آمدی بر مکتب شناسی فقهی، تهران: انتشارات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

ضیائی فر، سعید (۱۳۹۲). جایگاه مبانی کلامی در اجتهاد، تهران: چ ۲، انتشارات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

هادوی تهرانی، مهدی (۱۳۸۵). مبانی کلامی اجتهاد، چ ۳، تهران: نشر خرد.

کلیات فقه سیاسی		عنوان درس به فارسی
Generalities of Political Islamic Jurisprudence		عنوان درس به انگلیسی
اختیاری		نوع درس
نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	تعداد واحد و تعداد ساعت	نوع واحد
۲ واحد- ۳۲ ساعت	دروس هم نیاز	دروس پیش نیاز
-	-	-

اهداف درس

- فزونی دانسته‌ها و معلومات دانشجو در جوانب تخصصی دانش فقه و نحوه تعامل فقه با دانش‌های نوین

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- ارتقا دانش و آگاهی در زمینه موضوعات فقه سیاسی، جایگاه این شاخه در منظومه فقهی و نظریه‌ها در نظام سازی و کنش‌ورزی سیاسی در جهان معاصر

سرفصل درس

بخشی از موضوعات زیر به تشخیص استاد:

- تعاریف و مفاهیم: فقه، سیاست، حقوق، فقه سیاسی، حقوق سیاسی، علوم سیاسی، کلام سیاسی، فلسفه سیاسی
- نسبت سنجی فقه و سیاست، فقه و حقوق-اهداف فقه سیاسی
- موقعیت فقه سیاسی در منظومه فقه (وضع موجود-وضع مطلوب)
- موضوع فقه سیاسی: روابط شهروندان با یکدیگر؛ روابط دولت با شهروند و شهروند با دولت؛ روابط دولت‌ها با یکدیگر
- مسائل فقه سیاسی
- اهداف و غایات فقه سیاسی
- مبانی فقه سیاسی: مبانی هستی‌شناختی و انسان‌شناختی؛ مبانی کلامی، مبانی اصولی، مبانی اخلاقی
- منابع فقه سیاسی: کتاب، سنت، اجماع، عقل، عرف، سیره عقلا، مصلحت، سد ذریعه و...
- تاریخ تطور فقه سیاسی: رؤس اندیشه‌های فقیهان سیاست‌ورز شیعه و اهل سنت؛ ادوار فقه سیاسی اسلام بر اساس تحولات دولت و حکومت؛ مکاتب فقه سیاسی: مکتب اخباریان، مکتب سامرا، مکتب نجف، مکتب قم، سلفیه، اخوان المسلمین، وهابیت، داعش، نوآندیشان رفرم‌گرا، گفتمان‌های فقه سیاسی در شیعه و اهل سنت: تغلب، شورا، نصب، تقیه، اصلاح، انقلاب...
- فقه سیاسی و اداره کشور:
- نظریه‌های قدرت در فقه سیاسی شیعه: شورا، وکالت، ولایت فقیه، نظارت فقیه، ولایت نصب، ولایت انتخاب، ولایت مؤمنان عدول، دولت دمکراتیک اسلامی
- نظام اداره: فقه سیاسی و اشکال نظام اداره، جایگاه حسبه و دامنه آن، حقوق متقابل دولت و ملت، نظارت و نصیحت، تحزب، شورا و مشارکت، معارضه، بغی، ارتداد، محاربه، تعامل یا تقابل با نظام جور، مدیریت توزیع ثروت‌های عمومی، زکات و نظام خراج و مالیات، حقوق اقلیت‌ها و...
- فقه سیاسی و روابط بین‌الملل:
- دولت سرزمینی و فراسرزمینی، جهان شمولی اسلامی، اتحاد و ائتلاف اسلامی، دفاع از سرزمین‌های اسلامی، دیپلماسی گفتگو و همکاری بین‌المللی، تقابل با نظام جور، جهاد مستمر با مستکبران، دفاع از مظلومان و مستضعفان
- اصول و قواعد فقه سیاسی
- الف- قواعد عام: لاضرر، نفی عسر و حرج، تراحم و تقدم اهم بر مهم
- ب- اصول و قواعد خاص: اصول و قواعد فقه سیاسی

- قاعده عزت؛ قاعده مصلحت؛ قاعده حفظ نظام؛ اصل نفی سبیل؛ قاعده عدالت؛ قاعده احسان؛ قاعده تعاون بر بر و تقوا؛ قاعده حرمت تعاون بر حرام، اصل حریت و قاعده عدم ولایت بر دیگری؛ قاعده مقابله به مثل؛ قاعده تقیه؛ قاعده شورا؛ قاعده تألیف قلوب؛ قاعده حرمت جان و مال؛ قاعده صلح؛ قاعده الزام و...
 - چالش‌های فقه سیاسی در عصر حاضر:
 - چالش حق و تکلیف؛ چالش عدالت و امنیت؛ چالش ولایت و دموکراسی؛ چالش سیاست مدرن و سنتی؛ چالش نخبه گرایی و توده گرایی؛ چالش جهاد و نظم و امنیت بین‌المللی؛ چالش شریعت و مقتضیات زمان؛ چالش اجبار و آزادی؛ چالش ولایت و انتخاب؛ چالش فقه و حقوق بشر مدرن؛ چالش فقه و تساوی حقوق و...
- (تذکر: مباحث تاریخی فقه سیاسی، فقه سیاسی و روابط بین‌الملل و چالش‌های فقه سیاسی به وظایف فوق‌العاده دانشجویی سپرده شود.)

روش یاددهی - یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با روش بحث گروهی؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۲۰٪	۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)

تجهیزات و امکانات مورد نیاز

ایجاد فضای مناسب جهت مشارکت مفید در گفتگوهای درسی، نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت کتابخانه‌های دیجیتال در زمینه مطالعات دینی و فقهی

فهرست منابع

منابع اصلی

- امیراحمدی، منصور (۱۳۹۵). فقه سیاسی، ج ۲، تهران: سمت.
- آقامهدوی، اصغر، کاظمی، سید محمدصادق (۱۳۹۹). کلیات فقه سیاسی، قم: پژوهشکده حوزه و دانشگاه.
- شکوری، ابوالفضل (۱۳۷۷). فقه سیاسی اسلام، قم: بوستان کتاب.
- عمید زنجانی، عباسعلی، موسی‌زاده، ابراهیم (۱۳۸۸). بایسته‌های فقه سیاسی، تهران: مجد.
- ورعی، سیدجواد (۱۳۹۷). درسنامه فقه سیاسی، مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، پژوهشکده حوزه و دانشگاه.

منابع فرعی

- ابن تیمیه، احمد بن عبدالحلیم و لجنة إحياء التراث العربی (۱۴۰۳ ق). السیاسة الشرعية فی إصلاح الراعی والرعية، بیروت: دار الآفاق الجدیدة.
- جوادی آملی، عبدالله (۱۳۷۹). ولایت فقیه، ولایت فقاهت و عدالت، ج ۲، قم: اسراء.
- حسینی حائری، کاظم (۱۴۳۳ ق). ولایة الأمر فی عصر الغیبة، قم: مجمع الفکر الإسلامی.
- فخلعی، محمدتقی و حائری، محمدحسن (۱۳۹۴). رهیافت فقهی در حقوق بین‌الملل، مشهد: مؤسسه انتشاراتی پژوهشکده مطالعات اسلامی در علوم انسانی.
- مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۸۰). بحثی ساده و کوتاه پیرامون: حکومت اسلامی و ولایت فقیه، تهران: سازمان تبلیغات اسلامی. شرکت چاپ و نشر بین‌الملل.
- واعظی، احمد و مرکز مدیریت حوزه علمیه قم. دفتر برنامه ریزی و تدوین متون درسی (۱۳۸۶). حکومت اسلامی، قم: حوزه علمیه قم: مرکز مدیریت.
- پایگاه تخصصی فقه حکومتی: وسائل <http://vasael.ir>
- سلسبیل آیت‌الله علیدوست، دروس خارج فقه سیاسی <http://a-alidoost.ir/persian/lessons>
- دو فصلنامه افق‌های نو در فقه سیاسی؛ جامعه المصطفی العالمیة <http://faf.journals.miu.ac.ir>
- فصلنامه حکومت اسلامی، شمارگان مختلف <http://mag.rcipt.ir>
- فصلنامه علوم سیاسی، شمارگان مختلف، <http://psq.bou.ac.ir>

عنوان درس به فارسی		اصول فقه مقارن	
عنوان درس به انگلیسی		Comparative Usul al-Fiqh	
نوع درس		اختیاری	
نوع واحد		نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	تعداد واحد و تعداد ساعت
دروس پیش نیاز		-	۲ واحد- ۳۲ ساعت
دروس هم نیاز		دروس هم نیاز	-

اهداف درس

- آشنایی نسبتاً عمیق با ضوابط و قواعد استنباط فقهی مذاهب اسلامی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

تعمیق آگاهی نسبت به جایگاه مصادر تشریح و منابع احکام در مذاهب اسلامی و حدود حجیت و اعتبار آن‌ها.

سرفصل درس

بررسی تطبیقی، تحلیلی و انتقادی مباحث مربوط به اعتبارسنجی و حجیت منابع احکام و مصادر تشریح شامل:

- اجماع
- قیاس
- استحسان
- استصلاح
- سد ذرایع
- فتح ذرایع
- قول صحابی و عرف

روش یاددهی - یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با روش بحث گروهی؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)	۲۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)

تجهیزات و امکانات مورد نیاز

ایجاد فضای مناسب جهت مشارکت مفید در گفتگوهای درسی، نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت نرم‌افزارهای جامع اصولی شیعه و اهل سنت

فهرست منابع

منابع اصلی

حکیم، محمد تقی (۱۴۱۸ ق). *الأصول العامه للفقّه المقارن*، قم: مجمع جهانی اهل بیت (ع).
 زحیلی، وهبه (۱۴۱۹ ق). *الوجیز فی أصول الفقه*، بیروت: دار الفکر المعاصر.
 زیدان، عبدالکریم (۱۹۷۸ م). *الوجیز فی أصول الفقه*، بیروت: مؤسسه قرطبه.
 سبحانی تبریزی، جعفر (۱۳۸۳). *أصول الفقه المقارن فیما لا نصّ فیہ*، قم: مؤسسه امام صادق علیه‌السلام.

منابع فرعی

حیدری، سید علی نقی (۱۴۱۲ ق). *اصول الاستنباط*، قم: مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.
 مرکز تحقیقات و الدراسات العلمیه فی المجمع العالمی للتقرب بین المذاهب الاسلامیه، (۱۴۳۰ ق). *موسوعه اصول الفقه المقارن*، تهران: المجمع العالمی للتقرب بین المذاهب الإسلامیه. معاونیه الثقافیه. مرکز تحقیقات و الدراسات العلمیه.
 مظفر، محمدرضا (۱۳۸۱). *اصول الفقه*، قم: دفتر انتشارات اسلامی.

عنوان درس به فارسی		تاریخ تحلیلی فقه و اصول	
عنوان درس به انگلیسی		Analytical History of Islamic Jurisprudence and Usul al-Fiqh	
نوع درس		اختیاری	
نوع واحد		نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	
دروس پیش نیاز		-	
		تعداد واحد و تعداد ساعت	
		۲ واحد- ۳۲ ساعت	
		دروس هم نیاز	
		-	

اهداف درس

- بررسی جوانب تخصصی و افزایش درک اطلاعات تاریخی دانش فقه و اصول

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- احاطه یافتن بر تحولات تاریخ فقه و اصول و ماهیت شناسی مکاتب و جریان‌های فقهی و اصولی

سرفصل درس

بخش‌هایی از موضوعات زیر به تشخیص استاد:

- تعریف تاریخ علم اصول
- دوره‌های تاریخی اصول فقه شیعه
- دوره تأسیس اصول فقه و شخصیت‌های مهم این دوره
- دوره توسعه و تدوین و شخصیت‌های مهم این دوره
- دوره تکامل و شخصیت‌های برجسته این دوره
- دوره رکود و ظهور جریان اخباری‌گری؛ ریشه‌های شکل‌گیری اندیشه اخباری‌گری؛ رویکرد اخباریان به دانش اصول و نحوه مواجهه
- دوره تجدید و رونق؛ شخصیت‌های برجسته و تأثیرگذار، تألیفات جدید؛ اندیشه‌های نو و تطور یافته اصول
- مکاتب اصول شیعه در دو قرن اخیر
- مکتب اصولی شیخ انصاری؛ مکتب سامرا، مکتب نجف، مکتب قم
- چالش‌های اندیشه اصولی در عصر حاضر؛ بایسته‌های اصولی عصر حاضر
- ریشه‌های شکل‌گیری اندیشه اصولی نزد اهل سنت؛ ظهور اندیشه‌های اصولی در عصر پیدایش مذاهب، مؤسس علم اصول؛
- چالش‌های اندیشه اصولی در عصر مذاهب؛ تقابل فکر اصولی، ظاهرگرایی و حدیث‌گرایی؛
- اخذ و اقتباس، تعامل و همکاری در دو حوزه شیعی و سنی در امتداد تاریخ
- فراز و فرودهای اندیشه اصول نزد اهل سنت، وضعیت اندیشه اصولی اهل سنت در دوران رکود اجتهاد تا عصر حاضر
- تاریخ فقه: نگرش تحلیلی به ادوار تاریخی فقه شیعه
- تحلیل تقابل جریان عقل‌گرا و نقل‌گرا: مکتب قم و بغداد: اخباریان و اصولیان
- تحلیل چگونگی نضج‌گیری جریان اجتهاد تفریعی
- تحلیل تطورات اندیشه فقهی معاصر
- تاریخ فقه: نگرش تحلیلی به ادوار تاریخی فقه اهل سنت
- جریان شناسی فقهی عصر پیدایش مذاهب؛ علل و اسباب پیدایش مذاهب
- تحلیل علل و اسباب پدیده حصر مذاهب
- تحلیل ویژگی‌های عصر رکود اجتهاد
- تحلیل تحولات اندیشه فقهی اهل سنت در عصر حاضر

- کتاب‌شناسی موسوعه‌های فقهی: طوسی، المبسوط؛ علامه حلی؛ تذکره الفقهاء؛ مختلف الشیعه؛ محقق حلی؛ شرایع الاسلام؛ شهید ثانی؛ مسالک الافهام؛ یوسف بحرانی، الحدائق الناضرة؛ سیدجواد عاملی؛ مفتاح الکرامه؛ سید علی طباطبایی، ریاض المسائل؛ محمدحسن نجفی؛ جواهر الکلام؛ آقا رضا همدانی، مصباح الفقیه و...

روش یاددهی - یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با روش بحث گروهی؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۲۰٪	۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)

تجهیزات و امکانات موردنیاز

ایجاد فضای مناسب جهت مشارکت مفید در گفتگوهای درسی، نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم‌افزارهای جامع فقهی، اصولی و تاریخی

فهرست منابع

منابع اصلی

- آصفی، محمد مهدی (۱۳۷۲). تاریخ فقه شیعه، ترجمه محمدحسین زاده، عبدالرضا، قم: قدس.
 خضری بک، محمد (۱۴۳۰ ق). تاریخ التشریح الاسلامی، بیروت: دارالمعرفه.
 سبحانی تبریزی، جعفر (۱۴۱۹ ق). تاریخ الفقه الاسلامی و أدواره، بیروت: دار الأضواء.
 فضلی، عبدالهادی (۱۴۱۳ ق). تاریخ التشریح الاسلامی، لندن: الجامعه العالمیه للعلوم الإسلامیه، اللجنة الدائمة للمناهج و الکتب.
 القائینی النجفی، علی الفاضل (۱۴۰۵ ق). علم الاصول تاریخا و تطورا، قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
 قطان، مناع (۱۴۳۰ ق). تاریخ التشریح الاسلامی، قاهره: مکتبه و هبه.
 معوض، علی محمد و همکاران (۱۴۲۰ ق). تاریخ التشریح الاسلامی، بیروت: دارالکتب العلمیه.

منابع فرعی

- برجی، یعقوب علی (۱۳۹۳). تاریخ علم اصول فقه در شیعه، قم: جامعه المصطفی العالمیه.
 الحجوی الثعالبی، محمد بن الحسن (۱۴۱۶ ق). الفکر السامی فی تاریخ الفقه الاسلامی، بیروت: دارالکتب العلمیه.
 خانی، حامد (۱۳۹۷). تاریخ فقه اسلامی: در سده‌های نخستین از آغاز اسلام تا شکل‌گیری مکتب اصحاب حدیث متأخر، ج ۳، تهران: نشر نی.
 السایس، محمد علی (۱۴۲۵ ق). تاریخ الفقه الاسلامی، بیروت: دارالفکر.
 گرجی، ابوالقاسم (۱۴۰۱). تاریخ فقه و فقها، ج ۱۸، تهران: سمت.
 میرعمادی، احمد (۱۳۹۳). ائمه (ع) و علم اصول، ج ۳، قم: بوستان کتاب.

عنوان درس به فارسی		روش تحقیق و سمینار	
عنوان درس به انگلیسی		Research Method and Seminar	
نوع درس		اختیاری	
نوع واحد		نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	
تعداد واحد و تعداد ساعت		تعداد واحد و تعداد ساعت	
۲ واحد- ۳۲ ساعت		۲ واحد- ۳۲ ساعت	
دروس پیش نیاز		-	
دروس هم نیاز		دروس هم نیاز	

اهداف درس

- تقویت مهارت مقاله نویسی در موضوعات علمی و تخصصی
- التزام به رعایت حقوق مالکیت فکری دیگران

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- آشنایی با شیوه انتخاب موضوع تحقیق و تدوین پروپوزال و چگونگی استفاده از منابع معتبر
- آشنایی تفصیلی با نرم‌افزارهای تخصصی رشته

سرفصل درس

- روش‌شناسی موضوعات پژوهشی
- روش تهیه نقشه پژوهش و تکمیل پروپوزال
- روش شناسایی منابع مورد نیاز
- شیوه تدوین پایان‌نامه و متون تحقیقی
- شیوه دفاع از پایان‌نامه در جلسه دفاع
- نحوه نگارش مقاله علمی پژوهشی؛ نحوه جستجوی مطلوب در شبکه جهانی وب
- معرفی نمایه‌های معتبر بین‌المللی و پایگاه مرکز استنادی جهان اسلام
- نحوه انتخاب مجله معتبر و مناسب
- نحوه انتخاب همایش‌های معتبر و نحوه ارائه و سخنرانی.

روش یاددهی- یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات مرتبط با موضوعات درسی توسط دانشجویان؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی به روش بحث گروهی؛ ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)	۲۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)

تجهیزات و امکانات مورد نیاز

نرم‌افزارهای ورد، پی‌دی‌اف خوان و پاورپوینت، نرم‌افزارهای جامع فقهی و اصولی، امکانات اتصال به اینترنت

فهرست منابع

- حافظ نیا، محمد (۱۴۰۱). مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، چ ۳۱، تهران: سمت.
- خزائی، میثم، ریاحی، جواد، لطفی، زهرا (۱۴۰۰). آموزش کاربردی روش تحقیق در فقه و حقوق، انتشارات دانشگاه آیت‌الله بروجردی ره.
- صابری، حسین (۱۳۹۷). مهارت‌های تحقیق و مأخذ‌شناسی علوم اسلامی، چ ۳، تهران: سمت.

عنوان درس به فارسی		زبان تخصصی ۱	
عنوان درس به انگلیسی		Specialized language I	
نوع درس		اختیاری	
نوع واحد		نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	تعداد واحد و تعداد ساعت
دروس پیش نیاز		-	۲ واحد- ۳۲ ساعت
دروس هم نیاز		-	-

اهداف درس

- فراهم کردن زمینه انجام مطالعات فقهی به زبان خارجی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- فهم آموزه‌های فقهی به زبان انگلیسی

سرفصل درس

- مسئولیت مدنی Civil Responsibility
- قواعد عمومی قراردادها General Rules of Contracts
- عقد بیع Sale Contract
- نکاح Marriage
- طلاق Divorce
- مباحثی از قواعد فقه Topics from Rules of Islamic Jurisprudence
- مباحثی از اصول فقه Topics from Usul al-Fiqh

روش یاددهی - یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با روش بحث گروهی؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)	۲۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)

فهرست منابع

منابع اصلی

- Al Sadr, Mohammad Bagher, Translated by Roy Parviz Mottahedeh (۲۰۰۵). *Lessons from Islamic Jurisprudence*, Oneworld Publications.
- Campo, Juan E. (۲۰۰۹). *Encyclopedia of Islam*, Facts on File.
- Chitty (۱۹۸۶) *Chitty law of Contracts*, Sweet and Maxwell.
- Edwards, J Stanely (۲۰۲۱). *Tort Law*, Cengage Learning.
- Goldberg, John CP et al, (۲۰۲۱). *Tort law*, Wolters Kluwer.
- Hassan, Hussein (۲۰۰۲). Contracts in Islamic Law, the Principles of Commutative Justice and Liberty, *Journal of Islamic Studies* ۱۳:۳ pp. ۲۵۷-۲۹۷.
- Hodae, Alireza (۲۰۱۳). *A Glossary of Shiite Methodology of Understanding (Uṣūl al-Fiqh)*, Miri Press.
- Hodae, Alireza (۲۰۱۳). *An Introduction to Methodology of Islamic Jurisprudence (Uṣūl al-Fiqh) A Shiite Approach*, Miri Press.
- Kmali, Mohammad Hashem, n.d, Principles of Islamic Jurisprudence, n.p.
- Mills, Eithne, Ebejer, Mrlene (۲۰۱۷). *Family Law* Lexis Nexis.
- Newby, Gordon D. (۲۰۰۴). *A Concise Encyclopedia of Islam*, Oneworld Publications.
- Robertson, Andrew, Paterson, Jeannie (۲۰۲۰). *Principles of Contract Law*, Thomson Reuters.
- Twigg-Flesner, Christian, Canavan, Rick (۲۰۲۱). *Atiyah and Adams Sale of Goods*, Pearson.

منابع فرعی

عنوان درس به فارسی		زبان تخصصی ۲	
عنوان درس به انگلیسی		Specialized language II	
نوع درس		اختیاری	
نوع واحد		نظری ■ عملی □ نظری-عملی □	تعداد واحد و تعداد ساعت
دروس پیش نیاز		-	۲ واحد- ۳۲ ساعت
دروس هم نیاز		-	دروس هم نیاز

اهداف درس

- فراهم کردن زمینه انجام مطالعات فقهی به زبان خارجی
- توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد**
- فهم آموزه‌های فقهی به زبان انگلیسی

سرفصل درس

- صلوة (Prayer (Salat)
- صیام (Fast (Siam)
- جهاد (Jihad)
- خمس (Khums)
- زکات (Zakat)
- مباحثی از قواعد فقه Topics from Rules of Islamic Jurisprudence
- مباحثی از اصول فقه Topics from Usul al-Fiqh

روش یاددهی- یادگیری

ارائه تکلیف‌ها و تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با روش بحث گروهی؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی، ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
۱۰٪ (مطالعه، تحقیق و ارائه)	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: به نظر استاد	۲۰٪	۲۰٪ (گفتگو، مشارکت، پاسخ‌گویی، تکالیف مستمر)

فهرست منابع

منابع اصلی

- Hodaee, Alireza (۲۰۱۳). *A Glossary of Shiite Methodology of Understanding (Uṣūl al-Fiqh)*, Miri Press.
- Hodaee, Alireza (۲۰۱۳). *An Introduction to Methodology of Islamic Jurisprudence (Uṣūl al-Fiqh) A Shiite Approach*, Miri Press.
- Newby, Gordon D. (۲۰۰۴). *A concise Encyclopedia of Islam*, Oneworld Publications.
- Campo, Juan E. (۲۰۰۹). *Encyclopedia of Islam*, Facts on File.
- Al Sadr, Mohammad Bagher, Translated by Roy Parviz Mottahedeh (۲۰۰۵). *Lessons from Islamic Jurisprudence*, Oneworld Publications.

منابع فرعی

Kamali, Mohammad Hashem, n.d, Principles of Islamic Jurisprudence, n.p.

[HTTPS://WWW.OXCIS.AC.UK/](https://www.oxcis.ac.uk/)

[HTTPS://WWW.SOAS.AC.UK/ISLAMICSTUDIES/](https://www.soas.ac.uk/islamicstudies/)

[HTTPS://WWW.MCGILL.CA/ISLAMICSTUDIES/](https://www.mcgill.ca/islamicstudies/)

